

«Volia saber de què fugia la gent que arriba de l'Àfrica»

Amb el pas dels anys, la llarga taula del menjador que solia allotjar la seva àmplia parentela –6 fills, 14 néts i 4 besnéts (per ara)– s'ha convertit en un solitari escriptori. Aquí és on Rosa Maria Puigcerver, de 92 anys i veïna de Vic, ha escrit *Lluny del manglar. El coratge d'una dona guineana* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat), un llibre que descriu amb acurat detall la violència que persegueix una noia de Guinea Bissau des del bressol fins que aconsegueix arribar a Espanya en una pastera plena d'homes.

–Això seu sí que és una vocació tardana.

–Vaig estudiar Biblioteconomia, però vaig deixar la feina quan em vaig casar. Tenia sis criatures i després vaig haver de cuidar el meu marit malalt; no tenia temps per fer res més. Però fa 32 anys vaig enviuadar i remenant entre els papers del meu marit vaig trobar les seves memòries de guerra. Era de la *quinta del biberó* i va lluitar a primera línia del front, però no em va dir mai que havia escrit un diari. Em vaig passar un hivern transcrivint-lo a mà amb el cor trencat. Així vaig començar a escriure.

–*Lluny del manglar* és el seu segon llibre i ja prepara el tercer.

–M'agrada estar sola a casa i la millor forma d'ocupar el temps és llegir o escriure, sobretot ara que no tinc el pols prou fi per fer ganxet.

–*Del ganxet a la literatura!* ¿I com escriu? ¿A mà o a l'ordinador?

–A mà, perquè per quan aprengui a utilitzar un ordinador ja estaré morta [Riu]. Tinc un

MARC VILA

Rosa Maria Puigcerver

Espectora supersènior. Amb 92 anys narra el viatge real d'una dona sola de Guinea a Catalunya.

PER
Gemma
Tramullas

gendre que entén la meua lletra i passa el que escriu a l'ordinador, després jo ho imprimeixo i ho corregeixo amb ajuda d'una filla.

–Per a aquest llibre no va triar un tema lleuger.

–Que el 80% de la població mundial pateixi em sulfura, perquè no hi puc fer res. Jo volia saber de què fugia tota aquesta gent que arriba de l'Àfrica, què passa a l'altre costat del mar. Un dia em van parlar d'una noia jove que havia arribat en una pastera, l'única dona entre 27 homes! Vaig pensar que havia de ser molt valenta i vaig voler conèixer-la.

–¿Com va sorgir la idea de fer un llibre?

–La vaig convidar a venir a casa meua i li vaig

preguntar per què havia deixat el seu país. Amb gestos em va dir: «Ai, si jo sabés escriure...». Llavors li vaig proposar que m'ho expliqués i jo ho escriuria. Venia a casa i li pagava les hores que passàvem parlant. Tots els beneficis del llibre, si n'hi ha, seran per a ella. Ja veu que no té gaire mèrit perquè només he escrit el que ella m'ha explicat.

–Donar valor al seu relat no és poc mèrit.

–Quan se'm posa una història al davant, sempre miro d'atrapar-la. M'interessava sobretot per la seva condició de dona, filla d'un imam [guia religiós musulmà]. Encara recordo la ràbia que em feia quan a l'escola ens deien que els musulmans podien tenir quatre dones legítimes i totes les que poguessin mantenir. «¡Quina pocasoltables!», pensava jo.

–Aixa li va explicar que va patir una ablació que la incapacita per tenir fills, que va ser forçada a casar-se, esclavitzada, extorsionada per màfies que trafiquen amb persones...

–Aixa és un nom fictici perquè ella vol mantenir-se en l'anonimat. Fa més de 10 anys que viu a Catalunya però segueix tenint por. Quan va arribar era analfabeta i a penes parlava castellà. El primer que vaig fer va ser agafar un llibre de geografia i ensenyar-li mapes d'Àfrica i Europa. També li explicava coses bàsiques, com el concepte *esquerra i dreta*. Quan vam tenir més confiança em va parlar de la seva vida. A vegades li demanava que m'ho repetís, perquè no podia creure el que em deia.

–¿Què tenen en comú vostè i Aixà?

–M'identifico amb la seva por. Quan va esclatar la nostra guerra van venir a buscar el meu pare per matar-lo. Jo només tenia 13 anys però no oblidaré mai la imatge d'aquells homes amb la baioneta calada buscant el meu pare entre els avellaners. =

gentecorriente@elperiodico.com